

BÄFVERNYTT

2007 Oktober NUMMER 37

INNEHÅLL

Sidan 1.

Släktforskningens dag på Landsarkivet.

Sidan 2.

Styrelsen.

Sidan 3.

Ordförande har ordet.

Sidan 4.

Vikingatiden i Ångermanland.

Sidan 5.

Härnösandsposten.

Sidan 8.

Släktforskningens dag på Prismahuset.

Sidan 12.

Kyrkorna en nyckel till medeltiden.

Sidan 13.

Linnébrevet.

Sidan 14.

Ström 1937.

Sidan 15.

E-postlista.
Släktforskardag.

Sidan 16.

Disponentvillan Nyadal. Minnesanteckningar från medlemsmöte tisdag 11 september 2007-09-17.

Sidan 18.

Utflykt till Rö Sågverk.

Sidan 21

Höstens möten.

.Sidan 23. Skolklasser besöker Landsarkivet

SLÄKTFORSKNINGENS DAG PÅ LANDSARKIVET DEN 17 MARS 2007.

Text och bild Barbro G Anderson.

Vid årets **Släktforskningens Dag** var Härnösands Släktforskarer engagerade både på Landsarkivet och vid Akadembokhandeln i Prismahuset. Dagen till ära invigdes också vår smakfullt grå föreningsskjorta, försedd med den nya "loggan" med bävrar och träd i blått tryck.

Landsarkivets personal med landsarkivarie Carina Strömberg fanns på plats, hälsade välkommen och informerade i forskarexpeditionen, liksom Rebecka Broberg och Ingela Hansson. I sekretessforskarsalen tjänstgjorde Maj Bylund, som svarade på frågor ur folkbokföringsmaterial yngre än 70 år. Själv tog jag tillfället i akt och fick fram dödsdatum för en äldre släkting, Hanna Berg avliden 1958 i Sundsvall. Hon finns inte med på CD-skivan över avlidna, där luckor faktiskt kan förekomma.

Från föreningen medverkade Agneta Olofsson, Björn Thunberg, Roland Ek, och Ann Bitterlin, som visade besökare och nytillkomna forskare runt och rätt bland register och mikrokortpärmar. Handledning och tips gavs vid mikrokortläsarna och vid de internetuppkopplade datorerna med nättidningen Rötter och alla dess länkar mm. I expeditionen visade Barbro Anderson sina båda miniatyrtställningar **Släktforskning före dataåldern** och **Mat och dryck i min farmors mormors dagböcker**.

Föreningens hedersmedlem Thord Bylund, fd arkivlektor och numera skånebo, höll föredrag om **Hemsöadeln** i Mitt-nordensalen, där många slagit sig ner.

Fortsättning på sidan 6

STYRELSE	TELEFON	E-POSTADRESSER mm
Ordf. Peter Sjölund	0611- 613 00	ordf@harnoforskare.se
V.Ordf. Björn Thunberg	0611- 136 69	viceordf@harnoforskare.se
Kassör Agneta Olofsson	0611- 221 85	kassor@harnoforskare.se
Sekreterare Rigmor Öberg	0611- 221 88	sekr@harnoforskare.se
Ledamot Örjan Öberg	0611- 221 88	orjan@harnoforskare.se
Ersätt. Birgit Hallin	0611- 221 26	birgit@harnoforskare.se
Ersätt. Ronny Norberg		ronny@harnoforskare.se
REVISORER		
Samman kall Sören Hillbom	0611- 102 21	soren.hillblom@harnoforskare.se
Björn Nilsson	0611- 27185	bjorn.nilsson@harnoforskare.se
Hans Söderholm	0611- 184 82	
VALBEREDNING		
Samankall. Björn Dahlin	0611- 108 10	
Lennart Björklund	0611- 179 86	
Roland Ek	0611- 660 81	
KLUBBMÄSTARE		
Astrid Westerlund	0611-511 352	
Inga Hökengren	0611-193 49	
Gunvor Svedberg	0611-157 84	
RED.KOMMITTÉ		
Björn Thunberg	0611- 136 69	viceordf@harnoforskare.se
Agneta Olofsson	0611- 221 85	kassor@harnoforskare.se
REDAKTÖR		
Åke Omberg	0611- 60685	redaktor@harnoforskare.se
ANSVARIG UTGIVARE		
Peter Sjölund	0611- 613 00	ordf@harnoforskare.se

**Medlemsavgiften är 100:-
Famijemedlem 35:-**

Försäljning av vissa lösnummer. Priset 20kr + porto. Innan betalning sker tag kontakt med Agneta på 0611-22185 eller ao@genea.se så får du veta tillgängliga nummer.

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Hej alla medlemmar. Föreningen har ju en ny ordförande och jag tänkte att en kort presentation kunde vara på sin plats.

Peter Sjölund heter jag, är 41 år och bor i Kragom, Älandsbro med fru och två barn – 7 och 3 år gamla. Jag jobbar som affärsutvecklare på ett miljökonsultföretag i Skellefteå, så mina veckor består av en hel del resor och distansarbete. Släktforskning är något som jag ägnat mig åt i snart 20 år och man kan sammanfatta resultaten med att jag har 50% av mina rötter i Ångermanland, 25% i Medelpad och 25% i Leksand. Nu-förtiden blir det mest forskning i domböcker, skattelängder och andra handlingar med inriktning på 1500- och 1600-talets Ångermanland.

Det är inte lätt att ta över föreningen efter Roland Ek som varit ordförande i hela 17 år. En imponerande insats och jag tackar Roland för de 1000-tals timmar han lagt ner i arbetet för föreningen under åren. Ett arbete som bland annat resulterat i att föreningen har en god ekonomi, som jag och alla i styrelsen ska försöka förvalta på bästa sätt och använda till att ordna intressanta och lärorika aktiviteter för er medlemmar och självklart för att locka nya släktforskare.

Som ordförande ser jag några huvudområden för föreningen att verka för:

Visa släktforskarna vägen till de 95 procenten.

Idag forskar 95% av släktforskarna endast i 5% av arkivmaterialet, d v s kyrkoarkiven, medan bara 5% av forskarna använder de övriga arkiven som omfattar hela 95% av allt arkivmaterial. Det finns otroliga mängder dokument i andra arkiv än kyrkoarkiven, som kan ge en massa uppgifter om förfädernas liv och den bygd de levde i. Det finns en hel värld att upptäcka i domböcker, skattelängder, länsstyrelsearkiv, stadsarkiv, bruksarkiv, militära handlingar, lantmäterihandlingar, skolarkiv, sjömansarkiv, landskapshandlingar, kontrakt för torpare, båtsmän och soldater samt mycket, mycket mera. Som förening ska vi, genom föredrag och kurser, ge er medlemmar möjlighet att upptäcka och lära er använda alla dessa arkiv.

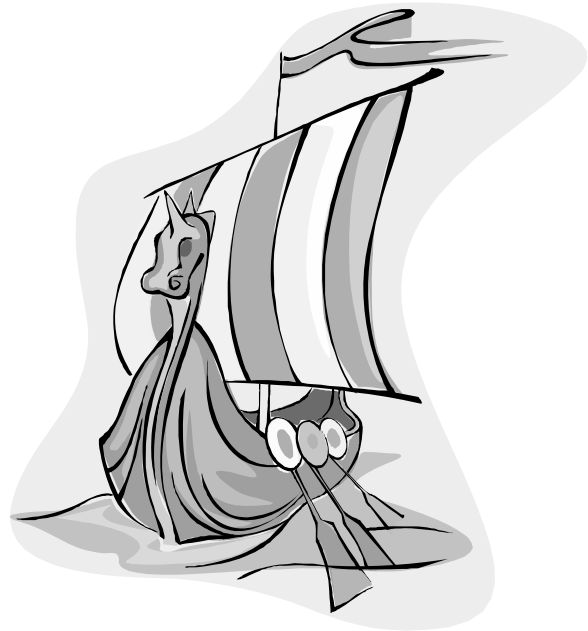
Fortsättning på sidan 22

Vikingatiden i Ångermanland

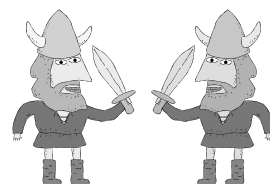
Först under den yngre järnåldern sker en bosättning i större, koncentrerad skala utmed landskapets kust i öster. Sveriges i dag nordligaste högggravfält hittar du på Långön i Tåsjö socken.

Detta är från vikingatid. Ett fynd av en skinnpung vars skinn kommer från en exotisk ödla visar att denna pung härstammat från troligtvis Indien, en indikation på att den långväga vikingahandeln med hjälp av skepp funnit avnämnnare även så här långt norrut. Vid Kramfors, i Frånö, hittar du Ångermanlands största gravhögar. Ångermanälvens mynning har givetvis tidigt attraherat en fastare bebyggelse och här har de hövdingar och stormän suttit som behärskat handelskontakterna med de djupa skogarnas folk i inlandet. Det är ingen tillfällighet att man vid älvens strand under medeltiden uppfört den mäktiga Styresholms fogdeborg. Borgen och de rika gravhögarna vittnar om kontroll över långväga handel. Det är kring Ångermanälvens mynning som du finner rester efter landskapets tidiga centralbygd med socknarna Torsåker och Styrnäs i centrum. Torsåker antyder kontakter bak i heden tid, kanske har central-kultplatsen legat här. Här finns nämligen en ort med namnet Hov. Följer man älven uppströms möter man också spår efter järnåldersbosättningar utmed de bördiga strandpartierna. Till

skillnad mot Medelpad, som gränsar till Ångermanland i söder, har man i landskapet inte hittat några runstenar. Detta märklige förhållande är något svårt att förklara. Då runstenar är resta under den tidiga kristna missionstiden bör förklaringen ligga i vid vilken tidpunkt Ångermanland kristnats. Resandet av runstenar upphör till stor del runt 1100 varför en av förklaringarna skulle kunna vara att kristendomen införts vid denna tidpunkt och att man således missat modet med runstensresning. En alternativ syn på problemet

skulle vara att kristna impulser redan under 1000-talet införts från Trondheimområdet över Jämtland och Medelpad. I Norge fick kristendomen tidigare fotfäste än i Sverige runt Mälaren. Seden med runristning har dessutom inte varit speciellt omfattande i Norge.

Ur Härnösandsposten den 18 juni 1863.

Stadsfiskalen Hultin inrapporterade, att förstberörde dag, eller den 17 dennes, uti härwarande kanal uppflutit liket efter en mansperson, som förmodas hafwa i lifstiden varit Brunnsgräfwaren Lars Larsson Lås i Kullarmark, Stigsjö socken, hwilken sistlidet års höst på okänt sätt förswunnit, samt att uti den döda kroppen påhafda kläder, deribland en med fårskinn fodrad rock, funnits **2 st. s. k. snäppare**, en mindre flaska, en fällskaftsknif samt en börs med inneliggande 10 öre.

Snäppare användes förr vid åderlåtning och gick ut på att man tappade blod från patienten i hopp om ett tillfrisknande.

Björn Nilsson

Hernösandsposten.

Tidning för Västernorrlands län. Härnösand.

Begynnelseår 1842. - Först utgifven under sin nuvarande titel, har tidningen under skilda mellantider burit andra namn: »**Nya Hernösandsposten**» och »**Nyaste Hernösandsposten**»; men fr. o. m. år

1885 kallas den ånyo »**Hernösandsposten**». - utgavs daglig från år 1894. Dessutom utgavs Härnösands-Postens innehåll med 6 nr i veckan. **Kock, Ragnar**, redaktör och ansvarig utgivare, f. 68; 06. **Tennman, Ossian Valdemar**, redaktionssekreterare, f. 85; 07.

Uppgift från Internet

Medlemsavgiften är 100:-
Familjemedlem 35:-
Företag/Föreningar 200:-
Postgirokontot är 43 61 16 - 8

Utgångspunkten är storbonden Daniel Ersson, som vid 1500-talets slut ägde praktiskt taget hela Hemsön. I sina forskningar har Thord funnit, att nästan alla härnösandsbor har någon släktskap med Daniel Ersson. Bland "kändisättlingarna" finns skidskytten Magdalena Forsberg, skidåkaren Håsjö Dahlqvist, politikern C H Hermansson och statsministrarna Ola Ullsten och Torbjörn Fälldin. CD-skivan över Daniel Erssons ättlingar presen-

terades och finns att köpa genom föreningen. Bortåt 60 personer kom till landsarkivet denna dag. Praktiskt taget alla läsapparater och datorer var upptagna hela dagen. Men det var även ett flitigt bläddrande i pärmar och register i bokform. Vi fick också en ny medlem och förhoppningsvis blir fler besökare medlemmar framöver.

För föreningens aktiviteter i Prismahuset, se särskilt reportage sidan 8.

Sigbritt
och Ann
tar väl-
behövlig
vila

Karl-Ingvar studerar Barbro
förfäder Berg, Viklund, Linde-
nau, m.fl.

Ann ger goda råd i forskarsalen.

Margareta släktforskar på nätet

Agneta värvar en
ny medlem

Text och bild Barbro G Anderson.

SLÄKTFORSKNINGENS DAG I PRISMA- HUSET DEN 17 MARS 2007

Bildreportage: Peter Sjölund, Birgit Hallin, Örjan och Rigmor Öberg.

Vid Akademibokhandeln i Prismahuset fanns från Härnösands Släktforskare Örjan och Rigmor Öberg, Birgit Hallin, vår nyvalde ordförande Peter Sjölund och Ronny Norberg. De visade släktforskning via Internet och demonstrerade programmen Disgen och Holger. Vidare såldes Släktforskarförbundets och Härnösands Släktforskarens CD-skivor. Ett 40-tal personer stannade till vid vårt bord.

För föreningens aktiviteter på Landsarkivet, se särskilt reportage.

Kommer internetupp-
kopplingen att fungera.
Som tur var hade vi
testat några dagar tidi-
gare

Peter Sjölund diskute-
rat med en besökare

Fortsättning på sidan 9

Rigmor Öberg och
Ronny Norberg.

Den här mannen blev
så intresserad så att
han gick hem och
hämtade mera upp-
gifter och kom till
oss en andra gång.
Vid datorn Peter Sjö-
lund. I bakgrunden
Birgit Hallin

Vad har Peter nu hit-
tat som intresserar
Rigmor och Ronny?

fortsättning på sidan 10

Bägge våra datorer gick för högtäck.

Nu har Peter hittat något spännande.

Praktiskt med en extraskärm till datorn.

fortsättning på sidan 11

Här visar Peter hur SVAR:s digitala forskarsal fungerar

Agneta Olofsson visar Karin Vikström släktforskning vid datorn

Kyrkorna en nyckel till äldre medeltidens historia

Arkitekturen i den äldre medeltidens kyrkor går att "läsa", och det som berättas är järnålderns och den äldre medeltidens historia. Detta påvisas i en ny avhandling i arkeologi.

Det finns två huvudsakliga typer av tidiga kyrkor som speglar två sätt att inneha mark, berättar Johan Runer.

Antingen ägde kyrkan själv sin prästgård, eller så tillhörde prästgården någon annan. När prästgården innehades av kyrkan försågs kyrkans kor med en absid, det vill säga en halvrundel.

Absiden med sin "perfekta" cirkelform var en symbol för himmelriket, och indikerade att prästgården ägdes av Kristus. I absiden hade biskopen sin stol, som han använde när han bevistade gudstjänster i kyrkan. Biskopen utgjorde symboliskt Kristus, och innehade i dennes ställe förvaltningen av kyrkans, det vill säga Kristus, mark, berättar Johan Runer. När prästgården innehades av någon annan så låg marken under "odalsrätt", vilket innebar att endast en viss släkt permanent hade rätten att använda marken. Marken till prästgården var då "lånad" av kyrkan, och kunde återkrävas av den släkt som hade odalsrätten till marken. Kyrkan försågs då endast med ett rakt avslutat kor.

Utifrån spridningen av de båda kyrktyperna (kyrkor med absid och kyrkor med rakt avslutat kor) och de enskilda

kyrkornas dateringar får Johan Runer fram en ny bild av järnålderns och den äldre medeltidens Sverige. En detaljerad bild av det historiska skeendet kan rekonstrueras. Det påvisas till exempel att 1200-talets folkungauppror och framväxten av det feodala kungariket Sverige var intimt förbundet med omvandlingen av den äldre odalsrätten till det moderna sättet att äga, som kyrkan förespråkade.

Det som är mest tydligt är att det förmedeltida samhället, med sin odalsrätt, var ett kollektivt samhälle, medan det nya medeltida samhället mer byggdes upp med individen, och det individuella ägandet, i centrum, enligt Johan Runer.

I avhandlingen konstateras också att tidigmedeltida kyrkor av dessa typer även var regel i stora delar av övriga Europa. Johan Runer antar att dessa kyrkor indikerar att liknande förhållanden var rådande även där.

Avhandlingen innehåller en katalog över det medeltida Sveriges kyrkor, dessas utseende och dateringar.

Johan Runer:

Från hav till land eller Kristus och odalen. En studie av Sverige under äldre medeltid med utgångspunkt från de romanska kyrkorna Institutionen för arkeologi och antikens kultur, Stockholms universitet

Disputation: 19 januari 2007

Opponent: fil.dr Göran Tagesson, Riksantikvarieämbetet UV Öst, Linköping

Linnébrevven görs tillgängliga på Internet

Carl von Linné var en flitig brevskrivare livet igenom. Otaliga försändelser av fröer och växter kom också med breven från kollegor, och de lärjungar som ibland med livet som insats utforskade främmande länder. De cirka 5 000 brev som bevarats från och till Carl von Linné handlar inte bara om vetenskapliga upptäckter och resor, utan också om familj, vänner och vardagsliv.

Brevskatten görs nu tillgänglig för alla på Internet, genom det internationella forskningsprojektet *Linnaean Correspondence*. Syftet är att publicera alla breven på nätet, ett projekt helt i linje med Linnés uppfattning om värdet av det skrivna: "Denna dyra samling af bref vore värd att göras public, som den innehåller många hundra-de bref, uti hvilka afhandlas alt märkvärdigt..."

CARL LINNAEUS.

Svenska Linnésällskapet är huvudman för Linnekorrespondensen. Projektet finansieras av Riksbankens Jubileumsfond med stöd av Kungliga Vetenskapsakademien, Uppsala universitet och Uppsala universitetsbibliotek samt The Linnean Society i London. Projektet skildras också just nu i en utställning på Postmuseum i Stockholm.

Internet 2007-05-23

**Medlemsavgiften är 100:-
Famijemedlem 35:-
Företag/Föreningar 200:-
Postgirokontot är 43 61 16 - 8**

Ström 1937

Upplysningens tid var inne på Hem-sön, detta nådens år 1937. I dubbel bemärkelse, genom att "se i mörk-ret" utan att famla, att läsningen kom att bli mera intressant. Därige-nom blev vi också mer "upplysta".

Tänk när alla dragningar av ledningar var klara, lamphållare och strömbrytare på plats och det bara var att skruva på och det blev ljust. Vi skyggade nog lite i början, som nog våra kor, hästar, grisar och höns, från de resliga nord-svenskarna till de vita leghornhönsen. Men hönsen kunde inte klaga. De hade sedan flera år tillbaka, under vin-tertiden, nattetid tillgång till ett ljust, starkt sken från en s.k. "strumplam-pa", som bestod av en behållare av fo-togen, som finfördelat pressades in (upp i en s.k. strumpa) en luftbehållare fanns också med i bilden, dit det pum-pades in luft som lagrades för förbrän-ningstiden. Allt för hönsens välbefin-nande och värpningsresultat.

Jag återgår till strömbrytaren den un-derbara tingesten och känslan när "knäppet" hördes. Var ju bara femton då och kände detta hur skulle det vara för den äldre generationen?

Tänka sig ljuspunkter i alla rum och alla uttag, bl.a. för radion som fram till den dagen drivits med batteri, stort sådant som emellanåt måste skickas på laddning, varje mottagare krävde två stycken batterier. Dessa fick vi lämna in på radiostationen i Nordanö. För att återgå till elektricitetens an-komst till ön, till det mera praktiska

livet och dess användbarhet i jordbru-ket. I ladugården blev det rena "him-melriket" med denna fasta armatur på väggarna. Det måste väl även påverkat kornas mjölkavkastning.

Förut gällde en "stormlyckta" som bars med från boningshuset. Ja, det satt även en lyckta på en spik på varje långsida, den "bärandes" lyktan bars med under alla förflyttningar, t.ex. i "höboden" som jag kan tycka var en stor brandrisk.

Så småningom köpte pappa Otto en elmotor för vedkapning, torvströiv-ning och tröskning som blev så revol-terande för honom. Före elens an-komst hade hans Fergusontraktor fått agera kraftkällan, genom den remski-va som monterades på.

Han kom även att köpa in andra el-drivna objekt, en slipmaskin för slåt-termaskinsknivar, ett underlättande för mej som för det mesta fick dra den gamla slipstenen, även en bormaskin såg dagens ljus.

Utomhus blev det också en omvälv-ning, med dessa knutlampor som tän-des (även hos grannen, trädgårdsmäs-taren) och på långsidan av ladugården, hela gårdstunet blev upplyst mot att det förut badat i mörker.

Även för "Kemparna" som sommartid hade sina "visten" på ön, hade denna el-invasion betydelse, de kunde nu lägga ner sin egen el-alstrande rörelse, skrota sina "kylskåp" som underhölls med den is som varje vinter togs upp för deras nerkylning.

Yngve Viklund

***Glöm inte att betala in
medlemsavgiften för år 2008
under Januari månad***

E-postlista.

Styrelsen har beslutat att upprätta en e-postlista över våra medlemmar. Eftersom de flesta numera har e-post tycker vi att detta är ett enkelt sätt att snabbt få ut information till våra medlemmar.

Vi vill därför att alla medlemmar som har e-post meddelar sin e-postadress till styrelsen på adressen webmaster@harnoforskare.se

Styrelsen kommer aldrig att lämna ut medlemmars e-postadresser till obehöriga.

Släktforskardag på Akademibokhandeln.

Lördag 27 oktober kommer vi att visa upp oss på Akademibokhandeln i Prisma-huset.

Vi har internetuppkopplade datorer med Gonline och SVAR samt flera av förbundets CD-skivor.

Disponentvillan Nyadal

Nyadals Herrgård under byggnad år 1895 under disponent Belfrages regim. Den tidens modernaste byggnad på den orten. Där fanns både rinnande varmt och kallt vatten samt badrum och WC. Efter sågverkets nedläggning blev byggnaden pensionat. Troligast år 1934 ödelades byggnaden genom brand.

Minnesanteckningar från Medlemsmöte på Landsarkivet tisdag 11 september 2007-09-17

Ordförande Peter Sjölund hälsade de 40-talet närvarande välkomna till mötet. En av föreningens medlemmar hade under sommaren lämnat oss och ordförande föreslog en tyst minut.

Ordförande gick igenom höstens aktiviteter. En nybörjarkurs i släktforskning börjar under hösten och likaså en fortsättningskurs. Det är föreningen som anordnar dessa kurser och anmälan görs till Agneta.

Ordförande slog ett slag för en kurs i Ramsele den 29/9-07.

Fortsättning sidan 17

Föreningen planerar att ha Öppet hus på Akademibokhandeln under hösten. Då datumet är bestämt återkommer vi i ärendet.

Så övergick ordföranden till kvällens ämne som var: "Guldgruvor och fallgropar för släktforskare på internet". Peter visade på att det finns många fler ställen att leta information på än i kyrkböckerna. **Mantalslängderna** kan vara intressanta att gå igenom. **Bouppteckningarna** likaså där man kan få en uppfattning om personens ekonomiska situation vid dödsfallet. **Domböcker, Saköreslängder, Tiondelängder, Landskapslängder** och **Taxeringslängder** är andra ställen där man kan finna intressant och givande information om människor

Peter Sjöberg

som man intresserat sig för. Ordföranden gick vidare och talade om att internet med all kunskap som finns att hämta där närmast var att jämföra med en revolution för släktforskningen.

Landsarkiven inrättades på 1900-talet det första i Visby och det sista i Härnösand. Mormonerna tog ett steg vidare och mikrofilmade kyrkböckerna som då gjorde dem mera lättåtkomliga för gemene man. Nu har man börjat scanna kyrkböckerna och förutom att de blir lättare att läsa så finns de på internet och är lättåtkomliga på dygnets alla timmar. Fortsättningen blir indexerade kyrkböcker på internet och utvecklingen kommer

knappast att avta.

Ordförandens råd och uppmaning till alla var att noga kontrollera alla uppgifter man får på internet för att inte fel skall spridas med blixstens hastighet till andra forskare. Tillgängligheten är otrolig men var kritisk och kolla uppgifterna noga! Det Peter speciellt varnade för var sidor som kallas för "genvägar."

En stor applåd och en liten present blev medlemmarnas tack till Peter för ett intressant och lärorikt föredrag.

Övriga frågor.

Margareta Grafström föreslog en vandring till Framnäs för att studera hur vägen gått i gamla tider från Säbrå till Framnäs och vidare mot centrum. Medlemmarna ställde sig positiva till förslaget och föreslog vandringen till en skön vårdag 2008.

Ordförande avslutade mötet och det traditionella kvällsfikat tog sin början.

Härnösand 2007-09-11

Rigmor A-K Öberg

Utflykt till Rö Sågverk.

Lördagen den 12 maj samlades 25 av föreningens medlemmar till en utflykt till Rö Sågverk. Vi träffades i Rö Folkets Hus, som faktiskt ligger i Vålånger. Vår guide, Paul Näsman, berättade utförligt om sågverkets och byns historia.

År 1873 etablerades den första sågen, för att läggas ner redan efter några år. Efter det så har ett flertal sågverksprojekt startats och nedlagts.

Den period med sågverksverksamhet som varade längst startades 1901 av Axel Björklund från Nordingrå som bildade Rö Sågverks Nya AB. Företaget var mycket framgångsrikt och expanderade kraftigt genom inköp av bl. a. stora skogsegendomar och sågverk på andra orter. Bolaget ägde Ströms Trävaru AB, sågverk i Köja och Måviken i Nordingrå, sågverk i Pilgrimstad och Trångsviken samt Tegefors Verk och Järpens Cellulosaverk i Jämtland. Bolaget var dessutom delägare i exportbolag och stuveribolag samt ägde eget rederi med bogser- och passagerarbåtar.

1919 revs den gamla sågen i Rö och ett helt nytt sågverk med fem ramverk byggdes.

Glansperioden varade till mitten av 20-talet då lönsamheten kraftigt försämrades. Bolaget började falla samman och del efter del av ägandet avvecklades.

Verksamheten i Rö avstannade helt 1931. Bolaget drev därefter under en kort tid sågverket i Köja. Bolaget upphörde därefter med all sin verksamhet och avvecklades helt 1937.

Anläggningarna i Rö såldes och revs ner. Kajanläggningarna av ströved och plank bröts upp och användes huvudsakligast som bränsle under krigsåren.

Av sågverksbyggnaderna återstår endast betongfundament. Byggnader och byggnadsrester som tillhört sågen och fortfarande finns kvar är:

- Solebo som var faktorsbostad och kontor drivs nu, något tillbyggd, som kursgård och vandrarhem (Solebo Kurs- & konferens)
- Disponentbostaden, något ombyggd, ägs av privatperson men är obebodd och förfallen
- Rö Handel, privatägd, där ägaren har inrett en tidsenlig handelsbod
- Husgrunder efter sågverkskaserner och kontor
- F.d. sågverkskasern, privatägd, används som förråd

I ett särskilt projekt som bekostas av bl. a. EU-medel i programmet Industrisamhällets kulturav, ISKA, har sågverksområdet gjorts tillgängligt genom anläggning av grusad promenadslänga, uppröjning kring sågverks- och byggnadsplatser samt uppsättning av informationsskyltar. I Folkets Hus finns också en modell utvisande sågverksområdet som det såg ut omkring 1920. Här finns även en bildutställning uppsatt samt broschyr över sågverkens historia och vykort från tiden kring förra sekelskiftet.

fortsättning sidan 19

Efter det att vi guidats runt i området samlades vi åter i Folkets Hus där Rö Byalag ordnat välsmakande fika åt oss. I samband med fikat ställdes en del frågor vilka besvarades ingående av vår guide. Vi tackade för oss och därefter för var och en åt sitt håll.

Texten hämtad ur informationsbroschyr över Rö Sågverk

25 av föreningens medlemmar samlades vid Rö Folkets hus

Vår guide Paul Näsman berättar Rö Sågverks historia

Modellen av Rö Sågverk

Intresserade åhörare vid en av informationstavlorna

Kvarvarande betongfundament

Örjan Öberg

HÄR ÄR VÅRA NÄRMAST INPLANERADE MÖTEN

Om inget annat anges är det alltid kl. **18.00** tisdagar och i Mittnordensalen på Landsarkivet.

Program för hösten 2007:

11/9 Peter Sjölund redovisar en del av de dator- och internetresurser som finns tillgängliga för oss släktforskare.

16/10 På Arkivcentrum Nord, Kusthöjden (Gamla KA5). Maria Kallberg berättar om verksamheten vid Arkivcentrum Nord.

På grund av Brandmyndigheternas bestämmelser får det bara vistas 30 personer i lokalen. Förhandsanmälan måste därför göras till Agneta tel. 22185. Av denna anledning kommer vi att göra detta besök en gång till någon gång under kommande vinter.

13/11 Robert Eckeryd. "Faderskapsmål".

4/12 Domkyrkokaplan Arne Wiig berättar om antavlor i Bibeln.

från sidan 3

Surfa på den digitala vågen, men slå vakt om kvalitén

Släktforskningen befinner sig just nu mitt i en enorm digital revolution. I en rasande takt blir allt fler källor och databaser tillgängliga på Internet och CD-skivor. Till exempel scannar mormonerna just nu otroliga 25.000(!) kyrkoboksidor per dygn, som sedan läggs ut på SVAR:s hemsida. Allt fler släktforskare publicerar sina resultat på nätet, lätt åtkomliga för andra forskare och i olika diskussionsforum kan man diskutera forskningsproblem med andra. Att källorna digitaliseras gör att man numera, oavsett var man bor i landet, kan ha Sveriges alla historiska kyrkböcker och mantalslängder tillgängliga i sin dator (själv har jag till och med suttit på ett tåg och släktforskat!).

Internet och digitaliseringen är en mycket positiv utveckling för oss släktforskare, men här finns också en baksida. Nackdelen är att fler och fler släktforskare enbart sitter hemma vid datorn utan att få tillgång till de kunskaper som finns på arkiven och hos andra släktforskare. Många släktforskare lägger också ut sina släktuppgifter på nätet utan några som helst källhänvisningar. Eventuella felaktigheter sprids sedan med vindens hastighet på nätet och blir i det närmaste omöjliga att utrota. Det gäller därför att hela tiden vara kritisk och ifrågasätta alla uppgifter som hittas på Internet.

En annan baksida är att alla inte har tillgång till Internet och alltså inte kan ta del av de nya möjligheterna. Därför kommer föreningen att utöka samarbetet med Landsarkivet, så att alla får möjlighet att komma åt de digitala resurserna via arkivet.

Men oavsett om vi släktforskar med eller utan dator, är det viktigaste att vi har roligt tillsammans, upptäcker mer om vår egen historia och lockar fler att börja släktforska. Det är därför föreningen finns!

Vi ses på arkiven.

Skolklasser på besök på landsarkivet

Man har ju länge hävdat att intresset för släktforskning har såväl ökat som gått ner i åldrarna.

Först i år kunde vi se detta i praktiken i på landsarkivet i Härnösand.

Såväl Körningskolan, som Franzénskolan bevistade besök.

Körningskolans lärare Gunnar Forsell är väl van efter ha besökt landsarkivet med elever under mer än en 10-års period han vet vad eleverna behöver ha med sig för förkunskaper.

Franzénskolan var en ny bekantskap i vart fall för mig.

Landsarkivet hade skickat ett förhandsmaterial, *(om detta verkligen skall användas lämnas osagt).*

Franzénskolan skickade ca 25 elever under totalt 1 vecka.

Vilket var ett högt resultat, även om kanske inte kan säga att 100% tyckte det var intressant.

Att notera är att flickorna lär sig väldigt fort kravet på källkritik, vikten att notera fynd och hellre stanna upp än att rusa vidare.

fortsätt sidan 24

B Föreningspost

Avs:
Härnösands
Släktforskareförening
Agneta Olofsson
Kastellgatan 26
871 60 Härnösand

***Glöm inte att betala in
medlemsavgiften för år 2008***

Postgirokontot är 43 61 16 - 8

Fortsättning från sidan 23

Kompetenta lärare hade de med sig i Karl Klockar och Olov Asplund. Som verkade tycka att det var minst lika roligt som barnen själva att hitta bland anorna och historien. Om eleverna hittade något intressant ? Ja vi hade tre st. flickor som samtliga hittade släktskap med den okände komministern Laurentius Christoferi Horneus 1645-1719 (se bifogad fil) Nu har alltså såväl Körningskolan som Franzénskolan hittat till arkiven. Då väntar vi med stark förhoppning på Landgrenskolan och Gerestaskolan. Om inte rentutav självaste Ångströmskolan, (Härnösands Gymnasium) kan använda sig av arkivet mera. Ty i Sollefteå använder sig Gudlav Bilderskolan sig av SVAR i Ramsele och har som valbar kurs släktforskning. Hur betyg sätts i denna kurs är för mig oklart, skall försöka ta reda på hur. Alla är välkomna till landsarkivet i Härnösand

Björn Thunberg